

היום נלמד בעזרת ה':

זבחים דף עב

קושיא: וניבטלו ברובא: כלומר מדוע כתוב במשנתנו שכל התערובת אסורה, והרי הבהמה האסורה צריכה להתבטל ברוב הבהמות הכשרות (כמו בכל איסור והיתר שהתערבו, שאם יש רוב היתר הרי האיסור בטל ברוב).

וכי תימא חשיבי ולא בטלי: ואם תאמר שהטעם הוא לפי שבהמות זהו דבר חשוב הואיל והדרך למוכרן במניין (- כגון אדם שמוכר עדר של בהמות, בדרך כלל המוכר מחשב את הסכום ע"פ מס' הבהמות שבעדר, ולא מוכר את העדר באופן כללי ללא התחשבות במס' הבהמות שבתוכו), ודבר שבמניין לא בטל.

הניחא למאן דאמר 'כל שדרכו לימנות שנינו': אמנם לסוכר שהדין ש'דבר שבמניין לא בטל' הכוונה שיש בני אדם שמקפידים ומכרים במניין אף שלא כל האנשים מקפידים על כך, אין זו קושיא, כיון שגם בהמות יש אנשים מקפידים למוכרן במניין, ולכן משנתנו אמרה שהן לא בטלות ברוב.

אלא למאן דאמר 'את שדרכו לימנות שנינו' מאי איכא למימר: אבל לסוכר שהדין ש'דבר שבמניין לא בטל' הכוונה דווקא לדבר שהוא נמכר אך ורק במניין, ואין שום אדם שמוסיף ללוקח אפילו אחד יותר, א"כ קשה שהרי לגבי בהמות יש כאלה שמוכרים את כל העדר ללא מניין, ומדוע אינם בטלות ברוב?

קעת הגמ' מביאה היכן נחלקו האמוראים האם 'כל שדרכו לימנות שנינו' או 'את שדרכו לימנות שנינו':

כלאי הכרם אסורים בהנאה.

דתנן: כפי שלמדנו במס' ערלה - מי שהיו לו חבילות של תבלין 'תלתן' שצמחו בכליאים, יישרפו. ואם הם התערבו בחבילות תלתן כשרות, ישרפו כולם, כי כל דבר שדרכו להימכר במניין יש לו חשיבות והוא לא בטל בתערובת. זו דעת רבי מאיר.

ולדעת חכמים בטלות במאתיים (= אם יש מאתיים היתר כנגד האיסור), ומתוך התערובת מעלים כמות כנגד ה'אחד' האיסור, ושורפים אותו, בכדי שכבר לא תהיה זדאות שיש איסור בתוך התערובת.

שהיה רבי מאיר אומר כל דבר שדרכו למנות מקדש: כלומר טעמו של רבי מאיר לפי שכל דבר שדרכו להימכר במניין אינו בטל ולכן אוסר את כל התערובת.

וחכמים אומרים אינו מקדש אלא ששה דברים בלבד: וטעמם של חכמים לפי שיש רק שישה דברים חשובים מאד שלא מתבטלים המנויים ברשימה שמביאה הגמרא, שהם דברים חשובים לפי שהם גדולים ודמיהן יקרים. **הראוי לערלה ערלה הראוי לכלאי הכרם כלאי הכרם:** כלומר בתוך הרשימה יש דברים האסורים משום כלאיים ויש שאסורים משום ערלה.

דעת רבי עקיבא כדעת חכמים, אלא שהוא מוסיף עוד דבר אחד לרשימת הדברים החשובים.

ע"כ המשנה שם.

ואיתמר עלה: ונחלקו רבי יוחנן וריש לקיש בדעת רבי מאיר, האם כוונתו ל'את' שדרכו – כלומר דבר שנמכר אך ורק במניין אינו בטל, או 'כל' שדרכו – שאף אם יש שמוכרים אותו במנין ויש שמוכרים אותו לא במניין אינו בטל.

כעת הגמ' מבארת את הקושיא הנ"ל:

הניחא לריש לקיש: אמנם לדעת ר"ל לא קשה, כיון שלדעתו רבי מאיר סובר שכל דבר שהדרך למוכרו במניין אינו בטל למרות שיש שמוכרים אותו שלא במניין, וגם בהמות יש שמוכרים אותם במניין ולכן אינן בטלות ברוב.

אלא לרבי יוחנן מאי איכא למימר: שהרי לדעתו רבי מאיר סובר שדבר שנמכר אך ורק במניין אינו בטל, והרי לגבי בהמות יש שמוכרים אותם לא במניין, וא"כ קשה מדוע אינם בטלות ברוב?

תירוץ: **אמר רב פפא, האי תנא, תנא דליטרא קציעות הוא:** התנא של משנתנו הוא התנא של 'קציעות' (= יבואר מיד), הסובר ש'כל' דבר שנמכר במנין אפילו רק

לפעמים, לא בטל באיסור דרבנן (כגון קציעות), וכל שכן שאינו בטל באיסור דאורייתא (כגון בהמות פסולות לקרבן במשנתנו).

קציעות: כגון משקל 'ליטרא' של תאנים מיובשות שרוב בני אדם לא מוכרים אותם במניין, אלא דורסים את התאנים בכלי הנקרא 'עיגול' ומוכרים את כל העיגול יחד, וכיון שלפעמים מוכרים אותם ע"פ מניין הליטראות לכן זה נחשב 'דבר שבמניין' ואינו בטל, וכמו כן כיון שיש שמוכרים בהמות במניין לכן אינן בטלות ברוב.